

PERSCOMMUNIQUE

Links:

[NBB.Stat](#)

[Algemene informatie](#)

Resultaten van de voorjaarsenquête 2023 naar de investeringen

- De investeringsvooruitzichten in de verwerkende nijverheid herstellen zich in 2023.
- De investeringsintenties zijn ook gunstig in de dienstverlening aan bedrijven, maar de dynamiek is er iets zwakker dan in de industrie.

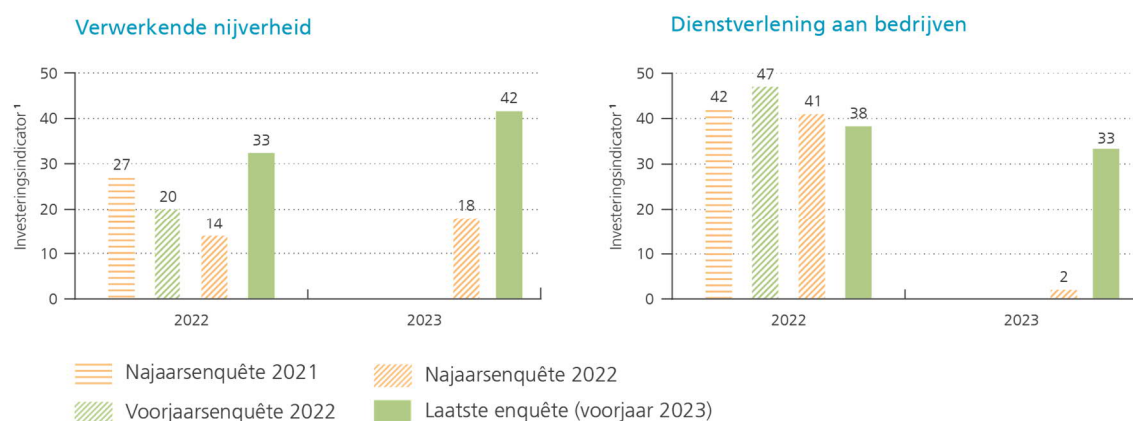
INVESTERINGSINDICATOR

De Nationale Bank van België houdt tweemaal per jaar, in de lente en in het najaar, een enquête naar de investeringen. In de voorjaarsenquête, die van begin maart tot half april van elk jaar wordt gehouden, worden de bedrijfsleiders ondervraagd over de richting (stijging, stabiliteit, daling) waarin hun investeringen zich tijdens het afgelopen jaar hebben ontwikkeld en over hun investeringsintenties voor het lopende jaar. Een synthetische indicator wordt samengesteld door een netto saldo te berekenen tussen de positieve antwoorden (stijgingen) en de negatieve antwoorden (dalingen), gewogen naar de grootte van elke onderneming. Deze indicator, die wordt uitgedrukt in punten, mag dus niet worden geïnterpreteerd als een veranderingspercentage van het investeringsvolume tijdens het beschouwde jaar.

In de **verwerkende nijverheid** bedraagt de investeringsindicator 33 punten voor het jaar 2022, dat is een forse opwaartse herziening ten opzichte van de indicator bij de laatste najaarsenquête (14 punten op dat moment).

De vooruitzichten voor 2023 wijzen op een krachtige toename van de investeringsintenties, met een indicator van 42 punten.

INVESTERINGSINDICATOR¹

¹ De synthetische investeringsindicator komt overeen met het verschil tussen het percentage bedrijven dat een stijging van hun investeringen rapporteert en het percentage bedrijven dat een daling van hun investeringen meldt. De resultaten worden afgeleid met inachtneming van de respectieve omvang van de ondernemingen die aan de enquête deelnamen en van het relatieve belang van hun bedrijfstak in de economie.

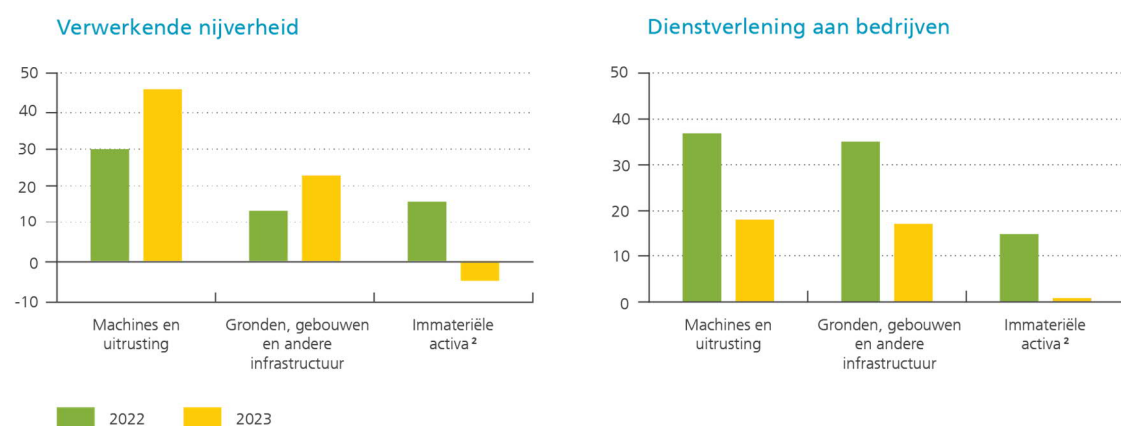
Bron: NBB.

In de **dienstverlening aan bedrijven** belooft de indicator voor 2022 uiteindelijk 38 punten, dat is een lichte daling ten opzichte van het resultaat (41 punten) uit de halfjaarlijkse enquête van zes maanden geleden. Voor 2023 loopt de indicator licht terug, tot 33 punten, wat nog steeds veel hoger is dan het resultaat (2 punten) uit de voorgaande najaarsenquête.

INDICATOR PER TYPE INVESTERINGSGOED

In de voorjaarsenquête worden ondernemers bevraagd over het verloop van zowel hun totale investeringen als van die per type investeringsgoed, waardoor een specifieke indicator voor elk goedertype kan worden berekend. De specifieke indicatoren worden op dezelfde manier opgesteld als de algemene indicator, door voor elke categorie het netto saldo te berekenen tussen de positieve antwoorden (stijgingen) en de negatieve antwoorden (dalingen), gewogen naar de grootte van elke onderneming¹.

INDICATOR PER TYPE INVESTERINGSGOED¹

¹ Voor elk type goed komt de indicator overeen met het verschil tussen het percentage bedrijven dat een stijging van hun desbetreffende investeringen rapporteert en het percentage bedrijven dat een daling van deze investeringen meldt. De resultaten worden afgeleid met inachtneming van de respectieve omvang van de ondernemingen die aan de enquête deelnamen en van het relatieve belang van hun bedrijfstak in de economie.

² Het betreft uitgaven voor R&D, software, data, intellectuele eigendom of beroepsopleiding.

Bron: NBB.

In de **verwerkende nijverheid** wordt de dynamiek van de investeringen in 2023 vooral geschraagd door de investeringen in machines en uitrusting, waarvoor de indicator bijna 45 punten bedraagt, tegen iets meer dan 20 punten voor gronden, gebouwen en andere infrastructuur. Terwijl de indicator voor investeringen in immateriële activa - waaronder R&D-uitgaven - in 2022 nog positief was (16 punten), wordt hij in 2023 negatief.

In de **dienstverlening aan bedrijven** zijn de investeringen in immateriële activa ook de minst dynamische component, zowel in 2022 als in 2023. De indicator neemt af voor de drie typen van investeringsgoederen.

¹ Het is mogelijk dat ondernemingen het verloop van hun totale investeringen vermelden, maar niet dat van hun investeringen per goedertype. Hun antwoorden, ook al zijn ze onvolledig, worden in aanmerking genomen in de berekening van de geaggregeerde resultaten. Dit kan echter leiden tot schijnbare incoherenties tussen de algemene indicator en de per goedertype berekende indicator. Hier is het vooral belangrijk tendensen te benadrukken.

De nieuwe halfjaarlijkse investeringsenquête¹

De Nationale Bank van België houdt tweemaal per jaar (in de lente en in het najaar) een enquête naar de investeringen. De enquête die voordien uitsluitend in de verwerkende industrie werd afgenomen, werd vanaf het najaar van 2021 aangepast. Ze werd uitgebreid en bevraagt sindsdien ook de sector van de dienstverlening aan bedrijven.

Voorheen had de enquête betrekking op kwantitatieve gegevens : de ondernemingen werden dan ondervraagd over de bedragen van hun investeringen, wat het mogelijk maakte om er veranderingpercentages van het ene jaar op het andere uit af te leiden. De nieuwe enquête is strikt **kwalitatief** geworden, naar het voorbeeld van alle conjunctuurenquêtes die bij de ondernemers worden afgenomen. Bedrijfsleiders worden nu bevraagd **naar de richting** waarin hun investeringen uitgaan (stijging, stabiliteit of daling), zonder dat ze de betreffende bedragen of de omvang van de evolutie in cijfers moeten vertalen. De enquête heeft zowel betrekking op de materiële als immateriële investeringen.

De voorjaarsenquête heeft betrekking op het lopende jaar en het vorige jaar, terwijl de najaarsenquête betrekking heeft op het lopende jaar en het volgende jaar. Eenzelfde jaar maakt dus deel uit van vier opeenvolgende halfjaarlijkse enquêtes, waarvan de resultaten veranderen met de tijd naargelang van de mate van zekerheid van de investeringsbeslissingen, die ook kunnen worden aangepast aan de economische conjunctuur.

Bovendien worden de voorjaars- en najaarsenquête inhoudelijk aangevuld met een verschillend luik:

- in de voorjaarsenquête wordt de bedrijven gevraagd in welke richting hun investeringen zich zullen ontwikkelen per type 'goed' (machines en uitrustingen, gronden en gebouwen en andere infrastructuren, immateriële activa zoals de R&D-uitgaven);
- in de najaarsenquête moeten de bedrijven aangeven welke soort(en) investeringen ze hebben gedaan of van plan zijn te doen, naargelang van hun economisch doel (vervanging van verouderde installaties of uitrustingen, uitbreiding van de productiecapaciteit, rationalisatie van de productie, andere doelen), en identificeren welke factor(en) hun investeringen stimuleren (vraag, financiële voorwaarden, technische factoren, andere factoren).

De resultaten van de enquête worden statistisch verwerkt op basis van een dubbel wegingsschema om de geaggregeerde realiteit van de Belgische economie zo goed mogelijk weer te geven. Enerzijds worden de individuele antwoorden gewogen aan de hand van het relatieve belang van elke onderneming op het vlak van tewerkstelling. Anderzijds wordt bij de samenvoeging van de antwoorden rekening gehouden met het relatieve belang van de bedrijfstakken in de Belgische economie. Deze weging berust op de investeringsaangiften aan de BTW; ze wordt berekend op het driecijferniveau van de NACE-codes voor de industrie en op het tweecijferniveau voor de sector van de dienstverlening aan bedrijven.

¹ Deze enquête maakt deel uit van een Europees geharmoniseerd programma, gecoördineerd door het DG-ECFIN.